

PERSBERICHT van het EU-drugsagentschap in Lissabon

NIEUWE ONTWIKKELINGEN IN DRUGSBELEID EN -WETGEVING

Toenemende bezorgdheid over de invloed van drugsgebruik op de samenleving

(24.11.2005 LISSABON) In veel Europese landen neemt de bezorgdheid over de invloed van drugsgebruik op onze samenleving toe, stelt het **EU-drugsagentschap (EWDD)** vandaag in zijn **Jaarverslag 2005 over de stand van de drugsproblematiek in Europa**.

In een speciale studie over drugsgerelateerde publieke overlast wijst het **EWDD** op een nieuwe tendens in het drugsbeleid, om niet alleen het gebruik van illegale drugs te beperken, maar daarbij ook bijzondere aandacht te besteden aan het gedrag van drugsgebruikers en –dealers dat een negatieve invloed heeft op de samenleving als geheel.

“De meeste **lidstaten, kandidaat-lidstaten en Noorwegen** rangschikken al geruime tijd bepaalde gedragingen en activiteiten onder het begrip ‘drugsgelateerde publieke overlast’. Het gaat dan ook niet om nieuwe verschijnselen”, aldus het agentschap. “Het gaat meer om een nieuwe tendens in het drugsbeleid die zich in ieder geval in een aantal lidstaten voordoet, om deze verschijnselen onder een parapluconcept samen te brengen en om het terugdringen ervan als een van de doelstellingen van de nationale drugsstrategie op te nemen.”

Marcel Reimen, voorzitter van de raad van bestuur van het EWDD: “Als wij het hebben over drugsgelateerde publieke overlast, dan praten we niet alleen over criminaliteit, maar ook over een grote verscheidenheid aan antisociaal gedrag dat de veiligheid, gezondheid en orde van een samenleving verstoort, en de kwaliteit van leven van de samenleving op het spel zet. De bezorgdheid over deze overlast die wij momenteel op het politieke toneel waarnemen, is een reactie op de negatieve invloed ervan in onze eigen directe omgeving.”

De meest gemelde drugsgelateerde gedragingen die de gevoelens van persoonlijke veiligheid of stabiliteit van de samenleving negatief beïnvloeden, zijn volgens het **EWDD**: drugsgebruik in het openbaar; zichtbare intoxicatie door drugsgebruik; dealen op straat; misdrijven onder invloed van drugs; openlijke drugsmarkten; weggegooid injectiemateriaal en opdringerig verbaal contact van gebruikers en dealers, vooral in de nabijheid van kinderen.

Uit een verslag van de **Europese Commissie** over de mening van de Europese burgers over openbare veiligheid en blootstelling aan drugsgelateerde problemen en criminaliteit blijkt dat het percentage personen dat zich ‘bijzonder onveilig’ op straat voelt, in de hele **EU-15** is gestegen van 8% in 1996 tot 12% in 2002 ⁽¹⁾.

In een **Eurobarometer**-enquête uit 2004 over de perceptie van jongeren op het gebied van drugs, blijkt dat 63% van hen het gemakkelijk vindt om dicht bij huis aan drugs te komen ⁽²⁾.

Perceptie is een sleutelement als het gaat om publieke overlast, aldus het onderzoek, maar zij hoeft niet de werkelijke mate van overlast en criminaliteit te weerspiegelen.

Aanpak van drugsgelateerde publieke overlast

In vijf landen – **België, Ierland, Luxemburg, Nederland** en het **VK** – is het beperken van drugsgelateerde publieke overlast nu een van de hoofddoelen van het nationale drugsbeleid en zij pakken de verschillende aspecten van dit probleem – gezondheid, sociale problemen, openbare veiligheid en milieu – op gecoördineerde wijze aan.

Hoewel de meeste **EU-lidstaten** publieke overlast als zodanig geen centraal doel van hun nationale drugsbeleid noemen, pakken zij de verschillende aspecten van dit probleem wel aan onder het bredere concept van veiligheid en openbare orde. De meeste landen in deze groep, voornamelijk de **nieuwe EU-lidstaten**, gaan daarbij niet gericht of met specifieke wetgeving te werk maar pakken problemen aan als intoxicatie in het openbaar of geluidsoverlast.

Andere landen – **Duitsland, Griekenland, Frankrijk, Ierland** en **Oostenrijk** - hebben ad-hoc maatregelen getroffen om publieke overlast te verminderen, zoals overleg met en coördinatie tussen burgers en alle betrokkenen bij de lokale beleidsvorming op het gebied van drugspolitiek.

Ook zijn er wetten aangenomen tegen drugsspecifieke publieke overlast (**Spanje, Frankrijk, het VK** – bijvoorbeeld verordeningen betreffende houseparty's, en tegen het rondslingeren van drugsmateriaal); bestaan er lokale beleidsinitiatieven (**Duitsland, Griekenland, Italië, Cyprus** en **Finland**); maatregelen tegen openlijke drugsmarkten (**Denemarken** en **Duitsland**); en schadebeperkende maatregelen die expliciet gericht zijn tegen drugsgelateerde publieke overlast (**Luxemburg** en **Hongarije**).

Volgens het **EWDD** is het nog niet duidelijk in welke mate deze nieuwe beleidscategorie het gevolg is van een werkelijke toename van drugsgelateerde publieke overlast of van een toenemende onverdraagzaamheid van onze samenleving jegens drugsgebruikers. Aangezien er in de Europese Unie geen gemeenschappelijke definitie bestaat van drugsgelateerde publieke overlast en er geen betrouwbare indicatoren zijn voor het verzamelen van gegevens, is het nog altijd moeilijk dit probleem objectief te meten. "Duidelijk is echter", zo concludeert het EWDD, "dat bescherming van de lokale samenleving tegen de negatieve gevolgen van drugsgebruik, drugsverslaving en drugshandel, in delen van Europa een onderwerp van werkelijke politieke bezorgdheid wordt."

Overzicht van nieuwe ontwikkelingen in drugsbeleid en -wetgeving

Andere nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving worden in hoofdstuk 1 van het *Jaarverslag 2005* besproken.

- Van de 29 landen die in dit verslag aan de orde komen, is er in 26 landen sprake van een drugsbeleid dat gebaseerd is op een nationaal plan, een nationale strategie of een soortgelijk document. De standpunten lopen het meest uiteen op het gebied van schadebeperking: in 12 documenten wordt veel aandacht aan schadebeperking besteed, in 9 verslagen komt dit onderwerp aan de orde en in 5 documenten wordt schadebeperking helemaal niet genoemd.
- In 7 landen zijn nieuwe nationale drugsstrategieën vastgesteld: **Estland, Frankrijk, Cyprus, Litouwen, Slovenië** en **Finland** (in 2004) en in **Luxemburg** (in 2005).
- Meer landen meten nu de voortgang door de uitvoering van hun strategieën te evalueren. Door de vaststelling van formeel beleid en door meer evaluatie zijn in sommige landen de uitgaven in verband met drugsbeleid toegenomen (bijvoorbeeld in **Hongarije** en **Luxemburg**).
- In enkele lidstaten werden in 2003 en 2004 nieuwe nationale wetten aangenomen om de blootstelling van jongeren aan drugs tegen te gaan (**Tsjechië, Denemarken, Spanje, Letland, Hongarije, Polen** en het **VK**).

- In 2003 en 2004 hebben verscheidene landen wetten aangenomen inzake het vraagstuk van schadebeperking (**Frankrijk, Luxemburg, Finland**, het **VK** en **Noorwegen**).
- In 2003 en 2004 hebben enkele landen de strafmaat voor het gebruik van cannabis gewijzigd (**België** en het **VK** hebben de straffen verlaagd, **Denemarken** heeft ze daarentegen verhoogd). In 2003 heeft **Griekenland** de maximale straftijd voor drugsgebruik verlaagd van vijf tot één jaar, terwijl **Hongarije** het drugsgebruik uit zijn wetboek van strafrecht heeft geschrapt (hoewel drugsgebruik nog altijd strafbaar is in geval van aankoop en bezit).
- De strafmaat is over het algemeen verzaamd voor drugshandel en drugsgerelateerde overtredingen die een gevaar voor minderjarigen vormen.
- Twee landen maakten melding van initiatieven voor wetgeving met betrekking tot drugs op de werkplek (**Finland** en **Ierland**). Aan drugspreventie in specifieke settings, zoals de werkplek, wordt aandacht besteed in het nieuwe EU-actieplan inzake drugsbestrijding (2005–2008). Zie voor meer informatie over het EU-drugsbeleid 2005–2012 en het actieplan ook hoofdstuk 1 van het *Jaarverslag 2005*.

Noten

De studie over drugsgerelateerde publieke overlast is een van de drie “Speciale kwesties” die een aanvulling vormen op het *Jaarverslag 2005* (<http://issues05.emcdda.eu.int>).

⁽¹⁾ *Public safety, exposure to drug-related problems and crime*, European Opinion Research Group Report (EORG), 2003 opgesteld ten behoeve van de Europese Commissie (http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_181_en.pdf).

⁽²⁾ *Young people and drugs*, Flash EB 158, 2004 (http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl158_en.pdf).